

גשר לקשר - 3 - נח

גשר לסמיכות בפרשה

פרשת נח עוסקת בעיקרה בעניין המבול ובתוך כך עוסקת באות הברית, שהיא הקשת בענן שמופיעה אחרי המבול: "וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים זֶאת אֹת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֶנִּי נֹתֵן בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל נֶפֶשׁ חַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם לְדֹרֹת, עֹלָם." (בראשית, ט', י"ב)

הסמיכות - אות-הברית

משמעות הסמיכות

הסמיכות **אות הברית** היא צירוף מזדמן של שני שמות, כך שהסומך מגדיר את הנסמך מבחינת התוכן. מסביר זאת רש"י: "זאת **אות הברית** – הראהו הקשת ואמר לו הרי האות שאמרתי". כל אחת ממילות הצירוף שומרת על משמעותה, וקיים קשר בין המילה "אות" לבין המילה "ברית": הקשת אשר נתתי בענן תהיה אות לברית אשר ביני וביניכם. (זאת לעומת **סמיכות רגילה**, היוצרת מושג אחד שמשמעותו שונה מהמשמעות של שני השמות המרכיבים אותו, כגון בית-ספר - הבית איננו של הספר.)

מה הקשר?

הקשת בענן, **אות הברית**, מסמלת את הקשר האוניברסלי שבין הקב"ה ובין העולם. לדעת הרב קוק בעין הראייה, האדם שאחרי המבול הוא לא אותו אדם שלפני המבול. הוא חי הרבה פחות שנים, הוא פחות עוצמתי ויותר כנוע. אדם כזה יחטא פחות וגם אם יחטא, עוצמת החטא לא תהיה כל כך הרסנית. לא יהיה יותר מבול, לא כי הקדוש ברוך הוא מוותר, אלא כי האדם השתנה. כותב רש"י (ט', ט'): "אמר לו: הנני מסכים לעשות קיום וחיזוק ברית להבטחתי, ואתן לך אות". ההתחייבות המילולית אינה מספיקה. זקוקים הם לאות ברית חזותי אשר יופיע מדי פעם בפעם. מכאן אנו, המורים, מקבלים חיזוק לשימוש באמצעים חזותיים להמחשה המעודדת ומניעה תהליכי למידה.

ענייני דיומא

חוזר מפמ"ר עברית

פורסם החוזר השנתי של מפמ"ר עברית, הגב' דליה הלוי. החוזר מכיל מידע רב ובו קישורים רבים ומגוונים. קריאה מהנה.

המילה האחרונה - כרזה

לכל בתי הספר נשלחה כרזה "**המילה האחרונה**". הכרזה מיועדת לתלייה בחדר המורים ומהווה "מקום" להודעות שונות של הרכז עבור המורים, בנושאים הקשורים להוראת העברית. במידה שלבית ספרכם לא הגיעה הכרזה - נא פנו למנחה המחוזית.

ספריית פיג'מה לכיתות א' - ב'

השנה תפעל בעז"ה ספריית פיג'מה בכיתות א'-ב' בבתי הספר בישובים שדרגתם 1-6 עפ"י מדד הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. במסגרת התכנית מקבלים התלמידים בכל שנה ארבעה ספרי קריאה במתנה! **החל משנת תשע"ט יתאפשר גם לבתי הספר ברשויות המדורגות 7 - 10 להצטרף לתכנית, במימון עצמי של 35 שקלים לילד לשנה.** לשאלות ולקבלת פרטים על תהליך ההצטרפות, אנא פנו אל דנה רהב בטלפון 03-5413848 או לטלפון הנייד: 052-6288848. מהי ספריית פיג'מה? מוזמנים להתרשם באתר [ספריית פיג'מה](#).

שלכן,
יעל נדלר

yaelna@education.gov.il

מפקחת על החינוך הלשוני בחמ"ד